

HISTORIA

Klasa siódma

- **Uczeń:**
  - omawia decyzje kongresu wiedeńskiego w odniesieniu do Europy, w tym do ziem polskich;
  - charakteryzuje najważniejsze przejawy rewolucji przemysłowej (wynałazki i ich zastosowania, obszary uprzemysłowienia, zmiany struktur społecznych i warunków życia);
  - wskazuje na mapie podział polityczny ziem polskich po kongresie wiedeńskim;
  - charakteryzuje okres konstytucyjny Królestwa Polskiego – ustroj, osiągnięcia w gospodarce, kulturze i edukacji;
  - przedstawia przyczyny wybuchu powstania listopadowego, charakter zmagania i następstwa powstania dla Polaków w różnych zaborach;
  - omawia położenie Polaków w zaborach pruskim i austriackim, na obszarze ziem zabranych oraz w Rzeczypospolitej Krakowskiej;
  - charakteryzuje główne nurty oraz postacie Wielkiej Emigracji i ruch spiskowy w kraju.
  - wymienia wydarzenia związane z walką z porządkiem wiedeńskim, charakteryzuje przebieg Wiosny Ludów w Europie;
  - omawia przyczyny i skutki powstania krakowskiego oraz Wiosny Ludów na ziemiach polskich;
  - omawia pośrednie i bezpośrednie przyczyny powstania, w tym „rewolucję moralną” 1861– 1862;
  - dokonuje charakterystyki działań powstańczych z uwzględnieniem, jeśli to możliwe, przebiegu powstania w swoim regionie;
  - omawia uwłaszczenie chłopów w zaborze rosyjskim oraz porównuje z uwłaszczeniem w pozostałych zaborach;
  - charakteryzuje formy represji popowstaniowych.
  - opisuje sytuację polityczną w Europie w II połowie XIX wieku, w tym procesy zjednoczeniowe Włoch i Niemiec;
  - prezentuje przyczyny i skutki wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych;
  - wyjaśnia przyczyny, zasięg i następstwa ekspansji kolonialnej państw europejskich w XIX wieku;
  - wymienia nowe idee polityczne i zjawiska kulturowe, w tym początki kultury masowej i przemiany obyczajowe.

- wyjaśnia cele i opisuje metody działań zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej – rusyfikacja, germanizacja (Kulturkampf), autonomia galicyjska;
- opisuje postawy społeczeństwa polskiego w stosunku do zaborców – trójjózalizm, praca organiczna, ruch spółdzielczy;
- opisuje formowanie się nowoczesnej świadomości narodowej Polaków;
- omawia narodziny i pierwsze lata istnienia nowoczesnych ruchów politycznych (socjalizm, ruch ludowy, ruch narodowy);
- wyjaśnia społeczne i narodowe aspekty rewolucji w latach 1905–1907;
- charakteryzuje spór orientacyjny w latach 1908–1914.
- omawia najważniejsze konflikty między mocarstwami europejskimi na przełomie XIX i XX wieku;
- wymienia główne przyczyny wojny – polityczne i gospodarcze, pośrednie i bezpośrednie;
- omawia specyfikę działań wojennych: wojna pozycyjna, manewrowa, działania powietrzne i morskie;
- charakteryzuje postęp techniczny w okresie I wojny światowej;
- opisuje rewolucję i wojnę domową w Rosji.
- charakteryzuje stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej w przededniu i po wybuchu wojny;
- omawia umiędzynarodowienie sprawy polskiej: akt 5 listopada 1916 r., rola Stanów Zjednoczonych i rewolucji rosyjskich, deklaracja z 3 czerwca 1918 r.;
- ocenia polski wysiłek zbrojny i dyplomatyczny, wymienia prace państwowotwórcze podczas wojny;
- opisuje kulturowe i cywilizacyjne następstwa wojny;
- charakteryzuje postanowienia konferencji paryskiej oraz traktatu w Locarno; ocenia funkcjonowanie Ligi Narodów i ład wersalski;
- charakteryzuje oblicza totalitaryzmu (włoskiego faszyzmu, niemieckiego narodowego socjalizmu, systemu sowieckiego): ideologię i praktykę;
- omawia formowanie się centralnego ośrodka władzy państwowej – od październikowej deklaracji Rady Regencyjnej do „Małej Konstytucji”;
- przedstawia proces wykuwania granic: wersalskie decyzje a fenomen Powstania Wielkopolskiego i powstań śląskich (zachód) – federacyjny dylemat a inkorporacyjny rezultat (wschód);
- opisuje wojnę polsko-bolszewicką i jej skutki (pokój ryski);
- charakteryzuje skalę i skutki wojennych zniszczeń oraz dziedzictwa zaborowego;
- charakteryzuje ustrój polityczny Polski na podstawie konstytucji marcowej z 1921 r.;

- omawia kryzys demokracji parlamentarnej w Polsce – przyczyny, przebieg i skutki przewrotu majowego;
- opisuje polski autorytaryzm – rządy sanacji, zmiany ustrojowe (konstytucja kwietniowa z 1935 r.);
- przedstawia główne kierunki polityki zagranicznej II Rzeczypospolitej (system sojuszy i politykę równowagi);
- charakteryzuje społeczną, narodowościową i wyznaniową strukturę państwa polskiego;
- omawia skutki światowego kryzysu gospodarczego na ziemiach polskich;
- ocenia osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej, a zwłaszcza powstanie Gdyni, magistrali węglowej i Centralnego Okręgu Przemysłowego;
- podaje najważniejsze osiągnięcia kulturalne i naukowe Polski w okresie międzywojennym;
- omawia japońską agresję na Dalekim Wschodzie;
- przedstawia ekspansję Włoch i wojnę domową w Hiszpanii;
- opisuje politykę hitlerowskich Niemiec – rozbijanie systemu wersalsko-lokarneńskiego: od remilitaryzacji Nadrenii do układu w Monachium;
- charakteryzuje politykę ustępstw Zachodu wobec Niemiec Hitlera;
- wymienia konsekwencje paktu Ribbentrop–Mołotow.